

Аға оқытушы Оразбекова Д.О, 3 курс студенті Жақсылықова А

М.Х.Дулати атындағы Тараз өңірлік университет, Қазақстан Республикасы

МӘДЕНИ-ДЕМАЛЫС МЕКЕМЕЛЕРІНІҢ ҚЫЗМЕТІН ЖЕТІЛДІРУДЕ ОЙЫН ӘДІСТЕРІН ПАЙДАЛАНУ

Жастықтың өзіндік ерекшелігіне оның ізденушілік, шығармашылық-эксперименталдық белсенділігінің басымдылығы жатады. Жастар көңіл-күйдің тұрақты ағынын беретін, толық психикалық қызықты ойын әрекетіне бейім. Жаңа сезімдер және біркелкі, мамандандырылған іс-әрекетке ыңғайластырылған.

Ойын қызметі әмбебап сипатқа ие, ол барлық жастағы адамдарды және әлеуметтік жағдайды өзіне тартады. Жастардың ойын іс-әрекетіне деген қызығушылығы әбден айқын.

Ойын ойын-сауықтық, қызықтырушы-эмоционалдық, босаңсытқыш және т.б. деп сипатталады. Ол адам өміріне айтарлықтай қызығушылық таныта алады: шығармашылықпен ойлауға, белсенді әрекет етуге, ерекше біліктер мен т. б. дамытуға үйретеді.

Бұл қызығушылықтардың ауқымы кең және алуан түрлі: теледидар және газет викториналарына, конкурстарға қатысу; компьютерлік ойындар; спорттық жарыстар жатады.

Ойын әдістемелері - шығармашылықтың қатып қалған түрі емес. Ол үнемі тұрақты дамуда.

Ойын әдістемелері - тәрбиелік міндеттерді шешудің бір түрі.

Ойын әдістемелерінің ауқымы:

- интеллектуалды-танымдық ойындар;
- спорттық ойындар: ойын жарыстары; сауықтыру ойындары, ойын стретчингі, сауықтыру әдістемесі ретінде;

- күнтізбедегі атаулы күндерге және басқа да оқиғаларға арналған ойын бағдарламалары;
- ойын аттракциондары;
- психологиялық ойындар: психоэмоционалдық жеңілдету ойындары, карым-қатынас тренингтері, өзіндік көңіл-күйді жүйелендіру ойындары;
- лингвистикалық ойындар,
- шығармашылық ойын кештері және мерекелер,
- рөлдік ойындар және т. б.

Жастардың мәдени-демалыс іс-шараларын дайындау және өткізу тәжірибесіне көптеген бақылау жасау олардың жарысуға, импровизацияға және өнертапқыштыққа ұмтылысын ынталандыратын ойын блоктарының қосылуына байланысты екенін куәландырады.

Ойындар жастар өмірінде "маңызды" орын алады, алайда, барлық жасөспірімдер мен қыздарға жоғары ойын мәдениеті тән емес. Олардың кейбіреулері қазіргі заманғы бұқаралық ойындарда мүлдем беймәлім емес, олардың құндылығын сезінбейді, ал басқалары ойындарға, көбінесе жетілген (телеэкранда, стадионның трибунасында отыру) жатады. Ойын, демалыс түрі ретінде өте маңызды. Ойын залдарына, ойыншыларға жолды ұмытпаған жөн. Әрине, соңғылары әлі де көп емес, олардың кең желісі қажет екені мәлім. Мұндай мекемелерде (ақылы және тегін): маңызды және күлкілі, серіктестермен және серіктестерсіз, театрландырылған және қарапайым ойын болуы тиіс. Сонымен қатар, қызықты тапсырмаларды шешуге, күрделі детективтік оқиғаларды шатастыруға, эрудиттер байқауларына қатысуға, кофе немесе шай ішуге болады. Мұндаадам бірөзі де, отбасымен де, балалармен де келуге болады. Жастарды ойын автоматтары мен компьютерлерді пайдалануға байланысты бос уақыт ойындары тартады.

Біржолғы ойын бағдарламасы қатысушыларды дайындауды талап етпейді. Балалар ойынға, биге, "іс-әрекет" барысында хорға қосылады. Бұл ретте балаларға ұсынылатын ойындар әртүрлі болуы мүмкін: үстел үстіндегі интеллектуалдық ойындар, ойын қоржынындағы қызықты ойындар,

қозғалмалы ойындар, шеңбердегі, залдағы және дискотекадағы конкурстар. Мұндай ойындар қатысушылардың жасына байланысты жарты сағаттын және одан да көп уақытын алады.

Берілген тақырып бойынша байқау-ойын бағдарламасы қатысушыларды алдын ала дайындауды көздейді. Бұл турнир, КТК (Көңілді тапқырлар клубы), интеллектуалды ойындар және т.б. болуы мүмкін.

Байқау-ойын бағдарламасын ұйымдастыратын педагогқа оларды дайындау мен өткізудің кейбір қырларын білу қажет.

Тағы бір мысал-орта және жоғары жастағы оқушылар арасында өте танымал зияткерлік ойындар. Бұл-ең алдымен, адамның ойлау қабілетінің, оның эрудициясы мен ақыл-ойының есебінен табысқа жететін ойындар.

Мереке-бос уақыт бағдарламасын дайындау және ұйымдастыру аса маңызды еңбекті қажет етеді. Ол барлық балалардың белсенділігімен қойылған іс-әрекет түрлері мен тәсілдерінің алуан түрлілігін болжайды.

Қатысушылар ойын-сауық түрін еркін таңдай алады немесе олар барлық қатысушылар үшін бір мезгілде бір-бірінен кейін бірі өтеді.

Мәдени-демалыс қызметінің мерекелік формалары әр түрлі. Оларға: слеттер, байқаулар, конкурстар, шығармашылық есептер, балалар шығармашылығының фестивальдары жатады.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. А.Т.Ермуратова. Художественно – массовая организация досуга. – Тараз, 2016
2. А.И.Пак, Т.Ж.Жаңақұлов. Оқытушының лекторлық шеберлігі-Тараз, 2013
3. Бастауыш мектеп 1998 ж. № 10-11 (21-23) бет.
4. Б.Мекішев. Әлемнің жеті кереметі. - А., 1992
5. Байжігітов Б., Ибраева М. Эстетикалық оқу тәрбие жүйесі мәселелері- Алматы, 2014